

עזרי מעם השם עושה שמים וארץ

סֵפֶר

תּוֹרַת הַזָּהָר

הַמְתַּרְגֵּם בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ

הַמְגִיד

מִהַתַּנַּא הָאֱלֹקִי רַבּוֹ שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיע"א

זָהָר חֲדָשׁ

אִיבָה

תַּרְגוּם קַל וְנֶחְמַד לְמַעַן יְרוּיַח הַלִּוְמַד בּוֹ

יוצא לאור על ידי "מפעל הזהר העולמי"

בעיה"ק בית שמש תובב"א

אלול תש"ע לפ"ק

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
C/O CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gross
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin

מצוה גדולה לזכות את הרבים

ולפרסם ספרי הזוהר היומי

בבתי כנסיות, בבתי מדרשות, בשמחות,

לכל החברים וידידים, ולכל אחד ואחד מישראל,

לקרב הגאולה שלימה בב"א

וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים

לעילוי נשמת

מרת הינדע לאה, מנחם מוניש וחנה בר"ב יצחק אהרון
הרב צבי יצחק, נטע מאיר, מלכה דבורה בר"ב גבריאל הכהן

לקנות הספרים במחיר מסובסד:

אצל חנות הספרים של ר' פנחס ראובן הי"ו

ברחוב השומר 74 בני ברק

או אצל "מפעל הזוהר העולמי"

רחוב נחל לכיש 24/8 רמת בית שמש ארץ ישראל

טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

Cong. Of Holmin, Nachal Lachish 24/8

Ramat Beth Shemesh 99093, Israel

Tel: 054-843-6784 / fax: 02-995-1300

hazohar.com@gmail.com

מִדְרָשׁ הַנֶּעְלָם עַל אֵיכָה

שָׁלְחוּ לָהֶם בְּנֵי כָּבֵל לְבְנֵי הָאָרֶץ הַקְדוּשָׁה: לָנוּ
 מִתְּאִים לְבָבוֹת, לָנוּ רָאוּי לַעֲשׂוֹת הַסֵּפֶד
 עַל חֲרַבַּן בֵּית אֱלֹהֵינוּ, עַל שֶׁהִתְפַּוְּרְנוּ בֵּין הָעַמִּים,
 (בְּמִי שֶׁעוֹבֵד עֲבוֹדָה זָרָה) וַיֵּשׁ לָנוּ לְפָתַח בַּהֶסְפֵּד, וּלְפָרֵשׁ
 הָאֵלֶּפֶ"א בֵּיתָא שְׁשָׁלַח רַבּוֹן הָעוֹלָם לַהֶסְפֵּד שֶׁל
 חֲרַבַּן בֵּיתוֹ.

שָׁלְחוּ לָהֶם בְּנֵי הָאָרֶץ הַקְדוּשָׁה: מִתְּאִים שְׂאֵתֶם
 הִתְפַּוְּרְתֶם בֵּין הָעַמִּים, וְאַתֶּם מַחוּיָן לְאָרֶץ
 הַקְדוּשָׁה, וְנָאֵה לָכֶם לְבָבוֹת עֲלֵיכֶם וְעַל עַצְמֵיכֶם,
 שְׂיִצְאֲתֶם מֵאֹר לְחֻשׁוֹ בְּעֶבֶד שְׂיִצְאֵא מִבֵּית רַבּוֹ.
 אֲבָל אָנוּ יֵשׁ לָנוּ לְבָבוֹת וְלַעֲשׂוֹת הַסֵּפֶד, וְלָנוּ שָׁלַח
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא סֵפֶר הַהֶסְפֵּד, שְׂאָנוּ בְּנֵי
 הַנְּבִירָה, וְאָנוּ מִבְּנֵי בֵּיתָהּ, וַיּוֹדְעִים אֶת כְּבוֹדוֹ שֶׁל
 רַבּוֹן הָעוֹלָם, וְלָנוּ רָאוּי לְבָבוֹת וּלְפָרֵשׁ אֹתֶם
 הָאֵלֶּפֶ"א בֵּיתֵי"ם.

וְאָנוּ יְתוּמִים בְּלֵי אָב וְאִם, וּמִסְתַּכְּלִים הָעֵינִים
 לְכַתְּלֵי בֵּית אֲמֵנוּ - וְהִנֵּה נִחְרַב, וְלֹא מִצְאָנוּ

אוֹתָהּ. שְׁהִיְתָה מְנִיקָה אוֹתָנוּ בְּכָל יוֹם בְּיָמִים
הָרֵאשׁוֹנִים מִחֵיפֵי שְׁלָה (בֵּין חֵיפֵי שֶׁל מַעֲיָה), וְהִיְתָה
מְנַחֶמֶת אוֹתָנוּ, וּמְדַבֶּרֶת עַל לִבֵּנוּ כְּאִם לְבָנָה, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה סו) כָּאִישׁ אֲשֶׁר אָמוּ תִנְחַמְנוּ וְגו'.

וְכַעַת מִסֵּתְכִלּוֹת הָעֵינַיִם לְכָל צַד, וּמְקוֹם בֵּית
מוֹשָׁבָה שֶׁל אֱמִנוּ הִתְבַּלְבַּל, וְהִנֵּה נִחְרַב.
נִכָּה הָרֵאשׁ לְכַתְּלֵי הַבַּיִת וּמוֹשָׁבָה. מִי יִנַּחֵם
אוֹתָנוּ, וּמִי יִדְבֵּר עַל לִבֵּנוּ וַיִּגַּן עָלֵינוּ לְפָנֵי הַמַּלְאָךְ?

כְּשֶׁהֵינּוּ חוֹטְאִים לְפָנֵי אֲבִינוּ, וּמַעֲלָה הָרְצוּעָה
לְהִלְקוֹת אוֹתָנוּ, הִיא עֲמֻדָה לְפָנֵינוּ,
וּמְקַבֶּלֶת הַמַּלְקוֹת שֶׁל הַמַּלְאָךְ בְּרִי לְהִגַּן עָלֵינוּ, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (שם נג) וְהוּא מְחַלֵּל מִפְּשָׁעֵינוּ מְדַבֵּא
מֵעֲוֹנוֹתֵינוּ כּוֹ' וּבַחֲבֵרְתּוֹ נִרְפָּא לָנוּ. וְכַעַת אֵינֵן לָנוּ
אִם. וַיִּ! וַיִּ! לָנוּ! וַיִּ! לָכֶם! לָנוּ רָאוּי לְבָבוֹת, לָנוּ רָאוּי
לְסִפָּד, לָנוּ רָאוּי לְפִתּוֹת אוֹתָם דְּבָרֵי מְרִירוֹת,
לְהוֹדִיעֵם לְאוֹתָם שִׁיזְדַּעִים לְבָבוֹת דְּבָרֵי הַסִּפָּד.

נִקְרַב כָּל יוֹם לְמִשַּׁת אֱמִנוּ - וְלֹא נִמְצָא אוֹתָהּ
שֵׁם. נִשְׁאֵל עָלֶיהָ - אֵינֵן מִי שֶׁמְשַׁנֵּיחַ עָלֵינוּ.

נשאל לְמַטָּה - הַתְּבַלְבְּלָהּ. נשאל לְכַסְאָה -
נפלה. נשאל לְהִיכְלוֹתֶיהָ - הֵם נשָׁפְעִים שְׁלֹא
יודעים מִמְּנָה. נשאל אֶת הָעֶפֶר - רָשָׁם שֶׁל עֵקְבוֹת
אֵין שָׁם.

נשאל אֶת הַגֵּג - הָרִי הַגֵּג מֵשִׁיב לָנוּ, שִׁישְׁבָה שָׁם
מִבְּכָה וּמִיִּלְלָת (עליו) וְהוֹלֶכֶת מִבְּכָה,
צוֹנַחַת בְּקוֹל שֶׁל מְרִירוֹת עָלֵינוּ מִגֵּג לָנוּ, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (שם כב) מַה לָּךְ אֵפוֹא כִּי עֲלִית בְּלֶךְ לַגִּנּוֹת.
נשאל אֶת הַדְּרָכִים וְהַשְּׂבִילִים - בָּלָם אוֹמְרִים
שִׁשְׁמְעוּ קוֹל מְרִירוֹת שֶׁל בְּכִיָּה שֶׁמִּבְּכָה עַל פְּנֵיהָ,
וְלֹא יוֹדְעִים לָאֵן הַסְּתַלְקָהּ.

לָנוּ רָאוּי לְכַבּוֹת! לָנוּ רָאוּי לְסַפֵּד! נִנְשֵׁק אֶת עֶפֶר
רִגְלֶיהָ, נִנְשֵׁק אֶת מְקוֹם בֵּית מוֹשְׁבָהּ, נִנְשֵׁק
אֶת פְּתֵלֵי הַחֵיכָל, וְנִבְכָּה בְּמְרִירוֹת. אָנוּ נִפְתַּח
בְּהַסְפֵּד, שֶׁרְאוּנוּ בְּכָל יוֹם כָּל זֶה. נִבְכָּה תָּמִיד וְלֹא
נִשְׁבַּח מְרִירוֹת הַבְּכִי מֵעַמָּנוּ.

פְּתַחוּ הֵם וְאָמְרוּ, (איכה א) אֵיכָה יִשְׁבָּה בְּדָר הָעִיר.
כְּתוּב (דף קיא ע"א) (ישעיה כב) כִּי יוֹם מְהוּמָה

וּמְבוֹסָה וּמְבוּכָה וְגו'. כִּי יוֹם, יוֹם אֶחָד יֵשׁ לְקַדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא, אֲהוּב נִפְשׁוֹ, כָּלוּל מְכַל שְׁאֵר הַיָּמִים.
 שְׂשֵׁה יָמִים כָּלוּלִים בּוֹ, וְהוּא הַכֶּלֶל שֶׁל כֻּלָּם. וְעַל
 שְׁהִתְרַבּוּ הַחַטָּאִים הַסְתַּלַּק לְמַעְלָה, לְבֵית עוֹלָם
 הַחַיִּים.

אָז, מִתַּחַת שְׁפוּלֵי הַמְשָׁכָן, קָם יוֹם שֶׁל מְרִירוֹת,
 יוֹם שֶׁל בְּכִיָּה, יוֹם שֶׁל צַעַר, יוֹם שֶׁנִּקְרָא
 מְהוּמָה וּמְבוֹסָה וּמְבוּכָה. וְנִכְנָם לְתוֹךְ הַמְשָׁכָן,
 וּמְכַלָּה וּמְטִמָּא. וְרַבּוֹן הַמְשָׁכָן הִלֵּךְ וּבָרַח וְגַרְשׁ
 מִתּוֹךְ מוֹשְׁבּוֹ לְתוֹךְ הַהָר שְׁבַחֲוִין, וּלְתוֹךְ הַהָר
 שְׁחָרוּב, וְהַמְשָׁכָן (הַשְּׂמַד) וְנִחְרַב.

אַחַר כֵּן יָרַד אֹתוֹ הַיּוֹם הָעֲלִיּוֹן שְׁהִסְתַּלַּק, שָׂאֵל
 עַל מְשָׁכְנוֹ - וְהִנֵּה נִחְרַב. נִכְנָם וְהַשְּׂגִיחַ
 בְּבַעֲלַת הַמְשָׁכָן, הַגְּבִירָה אֲהוּבָת נִפְשׁוֹ - וְהִיא
 גְּרָשָׁה וּבָרַחָה, וְכָל בְּנִינָה סְתוּרָה. אָז הִתְחִיל
 לְבָבוֹת, בְּכִיָּה אַחַר בְּכִיָּה, כְּנִתְמַת הַתְּרַנְגוּל עַל
 נִקְבָּתוֹ. וְהוּא שְׁפָתוֹב (שם) מְקַרְקַר קָר, נִתְמַת
 הַתְּרַנְגוּל. קָר - הַרְבּוֹן הַשְּׁלִיט.

וְשׁוֹעַ אֶל הַהָר, עָשָׂה שׁוֹעָה וְצוּחַ אֶל הַהָר, שְׁלָשׁם
 בְּרָחָה הַנְּבִיָּרָה. עָשָׂה שׁוֹעַ, צוּחַ וְקוֹרָא
 בְּנִהְמָה שֶׁל בְּכִיָּה אֵיכָה. אֵיכָה אֶהְוֶבֶת נַפְשִׁי,
 אֵיכָה יוֹנְתִי שְׁלֵמָתִי, אֵיכָה יַחֲדָתִי, שְׁהַתִּיחָדָה עִמִּי
 בַּיַּחֲוֹד. אֵיכָה שְׁהֵיית נוֹטְלָת בְּכָל יוֹם חֲמִשׁ
 וְעֶשְׂרִים אוֹתִיּוֹת הַיַּחֲוֹד, וְנִקְרָאת עַל זֶה ב"ה.

אֶחָדָתִי בְּתֵי אֲמִי, לְאֵן הִלְכָתְךָ? לְאֵן פָּנִית לְלַכָּת?
 אָנּוּ שְׁשׁוֹמְעִים בְּכָל יוֹם הַקְּרָקוֹר הַזֶּה שֶׁל
 רַבּוּנֵנוּ, לָנוּ רְאוּי לְכַפּוֹת, לָנוּ רְאוּי לְסַפֵּד, לָנוּ
 רְאוּי לְפִתּוֹחַ אֵיכָה. אֵיכָה יִשְׁכַּח בְּרַדְד וְגו'.

רַבִּי לְוִיטָם תַּחֲזוּה פָּתַח, (בראשית ג) וְאֵיכָה אֲשִׁית
 בִּינְךָ וּבֵין הָאִשָּׁה וּבֵין זֶרְעֶךָ. שֶׁנֶּאֱמַר רַבָּה
 הִיָּתָה מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם, וְעַל הָעֵלָה שֶׁל עֲצַת
 הַנְּחָשׁ. מֵאוֹתָה הַשָּׁעָה שְׁהַתְּקַלֵּל, נִדְחָה מִלְּפָנֵי
 שְׁעַר הַמַּלְאָךְ, וְהוּא אוֹרֵב תָּמִיד בֵּין הַגְּדֵרוֹת שֶׁל
 הָעוֹלָם, בֵּין אוֹתָם גְּדֵרוֹת הַתּוֹרָה, כָּל אוֹתָם
 שְׂדֵשִׁים בְּעַקְבֵי, בְּאוֹתָם הַגְּדֵרוֹת נוֹשֵׁךְ אוֹתָם.

אוי שפּמָצא, אוי שפּנְשָׁךְ. אוי על השנאָה הרָעה
 שפּנְשָׁמְרָה, על השנאָה הרָעה שְׁהִיתָה לוֹ
 בְּאִשָּׁה הַזֶּה, שְׁנִקְרָאָה אִשָּׁה יְרֵאת ה'. שְׁנֵאָה רָעה
 שְׁמַר לָהּ מִיּוֹם שְׁנִבְרָא הָעוֹלָם, עַד שְׁשַׁבֵּר אוֹתָהּ
 בְּשַׁבֵּר, לְשַׁבֵּב לְעַפְרָה.

"אִיכָה" יִשְׁבָּה "בְּדָד" הָעִיר "רַבְתִּי" עִם "הִיתָה"
 (איכה א). הַסְתַּכֵּל בְּאוֹתֵינוּת שָׁל רֵאשׁ כָּל
 תְּבָה וְתִבָה, וְתִמְצָא שְׁמִירָה שָׁל שְׁנֵאָה רָעה,
 שְׁנֵשְׁמְרָה עַד שְׁנִחְרַב בֵּית הַמְּקֹדֶשׁ. אִיכָ"ה רָע"ה
 בְּרֵאשֵׁי הָאוֹתֵינוּת נִשְׁמְרָה לָהּ לְאוֹתָהּ אִשָּׁת חֵיל,
 בְּשַׁבְרוֹן שָׁל בֵּית הַמְּקֹדֶשׁ, לְשַׁבֵּב לְעַפְרָה.

וְהוּ שְׁכַתוֹב (שם) "כֹּאֲלִמְנָה" רַבְתִּי "בְּנוֹיִם" שְׁרָתִי
 "בְּמַדִּינוֹת" הִיתָה "לָמַס". תִּקְרָא לְמַפְרַע
 בְּרֵאשֵׁי הָאוֹתֵינוּת - לָ"ה בְּשַׁבֵּר"ךְ. בְּשַׁבְרוֹן שָׁל בֵּית
 הַמְּקֹדֶשׁ, בְּשַׁבְרוֹנָה שָׁל כְּנַסֶּת יִשְׂרָאֵל, שְׁשֵׁנֵאָה
 רָעה הַדְּבִיק לָ"ה בְּשַׁבֵּר"ךְ.

אִיכָה שְׁנִדְבָקָה לְאוֹתָהּ אִיכָה רָעה הַזֶּה, קוֹל
 הַנְּחָשׁ, קוֹל מְרִירוֹת שָׁל בְּכִיָה בְּרַקִּיעִים.

אֵלוֹ קוֹרְאִים אֵיכָה, וּמַצֵּד אַחַר קוֹרְאִים אֵיכָה. זֶהוּ
 שְׂפָתוֹב וְאֵיכָה אֲשִׁית בִּינְךָ וּבֵין הָאִשָּׁה. בֵּין הַצַּד
 הַזֶּה, וּבֵין הַצַּד הַזֶּה, נִמְצָא הַשֵּׁם (שם) בְּחֶרֶבֶן בֵּית
 הַמְּקוֹדֵשׁ. וּבְפָסוּק הָרִאשׁוֹן נִרְשָׁם הַכֹּל, לְדַעַת
 שְׂכ"ה הוּוּ הַדְּבִיק אוֹתָהּ אֵיכ"ה רָעָה שְׁשֹׁמֵר לָהּ
 מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם.

אֵיכָה יֵשְׁבָה בְּדָד. רַבֵּי הַרְבִּינָם פָּתַח, (בראשית ג)
 וַיִּגְרֵשׁ אֶת הָאָדָם וַיִּשְׁכֵּן מִקְדָּם לְגַן עֵדֶן.
 וַיִּגְרֵשׁ אֶת - זוּ בְּנִסְתַּי יִשְׂרָאֵל, בְּחֶרֶבֶן בֵּית הַמְּקוֹדֵשׁ,
 שֶׁנִּגְרְשָׁה בְּגֵרוּשֵׁינָהּ, שֶׁנִּשְׁלְחָהּ בְּשִׁלּוּחֵינָהּ, כִּסָּא הַמְּלֶכֶךְ
 שֶׁנִּפְלָהּ.

וַיִּגְרֵשׁ אֶת - זֶה כִּסָּא הַמְּלֶכֶךְ. אוֹי שֶׁנִּגְרְשָׁה, אוֹי
 שֶׁנִּפְלָהּ. הָאָדָם, אוֹתוֹ שֶׁשׁוֹלֵט עַל הַכִּסָּא,
 שְׂפָתוֹב בּוֹ (יחזקאל א) וְעַל דְּמוֹת הַכִּסָּא דְּמוֹת
 כְּמִרְאֵה אָדָם וְכוּ'. נִפְלָה הַכִּסָּא - נִפְלָה הַכֹּל.

וַיִּשְׁכֵּן - אוֹתוֹ שֶׁנִּגְרֵשׁ אֶת זֶה, הַשְּׂכִּינִי וְהַשְּׂרָה יֵשׁוּב
 אַחַר בְּהַפּוּכּוֹ. בְּשַׁעַת שֶׁנִּחְרַב בֵּית הַמְּקוֹדֵשׁ,

סֵלֶק אֶת הַכְּבוֹד הָעֲלִיּוֹן לְמַעְלָה, וְהַמְעִיט דְמוּתוֹ
מִכְמוֹ שְׁתָּהִי, וְהַכְּסִיף נְסֵעַ מִפְּנֵי וְנִפְרָד.

בְּבִיכּוּל הַשָּׂרָה אֶת גֵּן הָעֵדֶן עִם הַכְּרוּבִים לְמַטָּה,
וְנִפְרָד מֵאוֹתוֹ הַכְּבוֹד הָעֲלִיּוֹן, וְהַשָּׂרָה
אֶת אוֹתָהּ לַהֵט הַחֶרֶב, לְעֵמֶד בְּמָקוֹם גְּבֻרָתוֹ,
לְשֹׁמֵר וְלִשְׂאֵב וּלְהַסְתִּיר (וְלַחֲזִיץ) אוֹתָהּ תְּדַרְךְ
שְׁשׁוּפַעַת מֵעֵץ הַחַיִּים.

וַיִּשְׁלַמְהָ הַמַּלְךְ צוּנַח וְאוֹמֵר, (מִשְׁלֵי ל) תַּחַת שָׁלוֹשׁ
רְגֻזָה אֶרֶץ כּוֹ' תַּחַת עֶבֶד כּוֹ' יִמְלוֹךְ כּוֹ'
וְשִׁפְחָה כּוֹ' תִירֵשׁ גְּבֻרָתָהּ. הַשִּׁפְחָה בְּפָנִים, גְּבֻרָתָהּ
בַּחוּץ. אֵיכָה יִשְׁבָּה בְּרָד, מַה זֶה בְּרָד? כִּמּוֹ שְׁנֵאמַר
בְּרָד יֵשֵׁב מִחוּץ לְמַחֲנֶה מוֹשְׁבּוֹ.

אֵיכָה יִשְׁבָּה בְּרָד, רַבִּי חֲנִינָאִי וְרַבֵּנָן הוֹתִתִּים
הַכְּתוּב בְּאֶדָם הָרֵאשׁוֹן. (בְּרֵאשִׁית ב) וַיִּקַּח ה'
אֱלֹהִים אֶת הָאֶדָם וַיִּגְחַחוּ בְּגֵן עֵדֶן וְגו'. וַיִּקַּח, בְּמַה
לְקַחוֹ? רַבִּי חֲנִינָאִי אָמַר, לְקַחוֹ בְּדַבָּרִים, כִּמּוֹ
שְׁנֵאמַר (וַיִּקְרָא ח) קַח אֶת אֶחָד. וְרַבֵּנָן אָמְרוּ, לְקַחוֹ

בְּרוּחַ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (מלכים-ב ב) הַיּוֹם ה' לָקַח אֶת
אֲדֹנָיָךְ מֵעַל רֵאשִׁיךָ.

וַיִּנְחָחוּ בְּנֵי עֶדֶן, בְּרֵי לְהִיּוֹת לוֹ מְנוּחָה, לְדַעַת
וּלְהַכִּיר הַחֲכָמָה וְהַתּוֹרָה. שֶׁאֶמַר רַבִּי
חֲנִינְאִי, הַתּוֹרָה לְמַדָּה תִּקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת
הָאָדָם. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (אִיבֶ כח) אִזּוּ רָאָה וַיִּסְפָּרָה וְגו',
וַיֹּאמֶר לְאָדָם. וְהָיוּ מִלְּאֲכֵי הַשָּׁרֵת מְקַלְסִים לְפָנָיו.

עַד שֶׁרָאָה סְמַ"ל בַּשָּׁמַיִם, וְנִתְקַנָּא בּוֹ, וַיֵּרֵד מִן
הַשָּׁמַיִם בְּדַמּוֹת צֶלַעַל נְחָשׁ. הַנְּחָשׁ גִּרָּאָה,
וְהַצֶּלַעַל עֲלִיו, הַתִּקְוָה וְהַכֶּחַ שְׁלוֹ.

קָרַב אֹתוֹ הַנְּחָשׁ לְאִשָּׁה, שֶׁדַּעְתָּהּ קִלָּה מִן הָאִישׁ.
מִכָּאֵן שֶׁאִשָּׁה לֹא מִתְפַּתִּית אֶלָּא בְּאִשָּׁה
אַחֶרֶת. (בראשית ג) וַיֹּאמֶר אֵל הָאִשָּׁה אַף כִּי אָמַר
אֱלֹהִים, מִיָּד פָּתַח בְּאֵף. מִכָּאֵן שֶׁפָּתַח לַת דְּבָרָיו
שֶׁל אָדָם נִכְרַם מִי הוּא. כִּךְ הוּא פָּתַח בְּאֵף, לְהוֹדִיעַ
מִי הוּא.

נָטַל סִימָן זֶה - אִם תִּקְבֹּל, אִם לֹא תִקְבֹּל.
 וְהַמְשִׁיכָה בְדַבָּרִים, עַד שְׁפַתְחָה כְּאוֹת מ"ם,
 וְאָמְרָה מְכַל עֵץ הַגֶּזֶן [אָכַל] נֹאכֵל. מִיָּד נָטַל הַנְּחֹשׁ
 אוֹת מ', וַיִּשָּׂם אוֹתָהּ עַל זְרוּעוֹ הַשְּׂמְאֵלִית, וְהָיָה
 מִמֵּתִין עַל וַא"ו תִּי"ו מְפִיָּה, כִּי־י לְהִיּוֹת מִן"ת נְכוּן
 לְפָנֵיהֶם.

הַתְּחִיל לְפַתּוּחָהּ, עַד שְׁכַתּוּב (שם) וַתֵּרֶא הָאִשָּׁה,
 כְּטַעַם גָּדוֹל וְתִקּוּף. מְלַמֵּד שְׁפָרְחוֹ
 הָאוֹתִיּוֹת וַא"ו תִּי"ו, וְעָלוּ לְהַתְּחַבֵּר עִם הָאוֹת
 מ"ם, וְהָאוֹת מ"ם הִיָּתָה עוֹלָה וַיּוֹרְדָת, וְלֹא הִיָּתָה
 מִתְּחַבֵּרָת (דף קיא ע"ב) עִמָּהֶם, עַד שְׁנַתְּפִיתָת.

וּפְרָחוֹ וַא"ו תִּי"ו אֲרַבַּע פְּעָמִים, וְהִקִּיפוּ אֶת
 הָאוֹת מ"ם לְאֲרַבַּעַת צְדָדִים, שְׁכַתּוּב
 (בראשית ג) וַתִּקַּח מִפְּרִיו וַתֹּאכַל וַתִּתֵּן גַּם לְאִשְׁתָּהּ וְכוּ'
 וַתִּפְקַחְנָה עֵינֵי שְׁנֵיהֶם. הִנֵּה אֲרַבַּע פְּעָמִים ו' ת'.
 מְלַמֵּד שְׁפָכְבוּ לְאוֹת מ"ם לְאֲרַבַּעַת צְדָדִים, וְהַמ"ם
 כְּאִמְצַע, מוֹת בְּכָל הַצְּדָדִים.

כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ירמיה ט) כִּי עָלָה מָוֶת בְּחַלּוֹנֵינוּ, זֶה
 סֵמָא"ל, שֶׁהוּא אֶחָד מִחַלּוֹנוֹת הַשָּׁמַיִם. וְעַל
 זֶה (תהלים פט) מִי גָבַר יְהוָה וְלֹא יִרְאֶה מָוֶת. מִיֵּד שָׁלַט
 בָּהּ וְהַטִּיל בָּהּ זַהֲמָא. יָרַד הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 לְרֵאוֹת, וַיִּתְחַבֵּא הָאָדָם וְאַשְׁתּוּ.

בֵּיא וְרֵאָה, קָדָם שֶׁחֲטָאוּ הֵיְתָה הַשְּׂכִינָה עֹטְרָה עַל
 רֵאשֵׁיהֶם, לְהִיּוֹת בְּשִׁבְלָם שׁוֹרָה עַל הָעוֹלָם.
 בֵּיוֹן שֶׁחֲטָאוּ, בְּבִיכּוֹל תָּשׁ כַּחַה, וְהִסְתַּלְקָה וְלֹא
 שָׁלְטָה. וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִתְחִיל לְקוֹנֵן, וְאָמַר
 אֵיבָה, מַה יְהִיָּה מִמֶּנָּה? הַשְּׁלֵטוֹן הוֹסֵר מִמֶּנָּה. אַף
 בָּאן בְּחֶרְפֵּן בֵּית הַמְּקַדָּשׁ הַשְּׁלֵטוֹן הוֹסֵר, וְהַקָּדוֹשׁ
 בְּרוּךְ הוּא הִתְחִיל לְסַפֵּר, וְאָמַר אֵיבָה, מַה תִּהְיֶה
 עֲלֶיהָ?

אֵיבָה. רַבִּי פִּנְחָס פָּתַח, (ירמיה לא) קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע
 נְהִי בְּכִי תִמְרוּרִים וְגו'. בְּשָׁעָה שֶׁנֶּחְרַב בֵּית
 הַמְּקַדָּשׁ וְנִשְׁרַף, בָּא קוֹל וְהִתְעוֹרַר עַל קִבְרֵי
 הָאֲבוֹת הַרְאשׁוֹנִים, וְאָמַר: אֲבוֹת הַרְאשׁוֹנִים, אַתֶּם
 רְדוּמִים בְּשָׁנָה, וְאֵינְכֶם יוֹדְעִים עַל צַעַר הָעוֹלָם.

בְּנֵיכֶם שְׁגַדְלֶתֶם בְּצַעַר, וְהִכְנַסְתֶּם אוֹתָם לְאִמּוֹנָה
 הַרְבָּה שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הִנֵּה מֵתוּ, וְהִנֵּה
 נִהְרָגוּ, וְהִנֵּה הִלְכוּ לְגִלוֹת בֵּין שׁוֹנְאֵיהֶם, יְדִיחֶם
 מִהַדְּקוֹת לְאַחֹר, מֵתִים בְּרָעַב, פְּתִיחֶם נִשְׂרָפוּ.
 אֵיךְ הַרְחַמִּים שְׁלָכֶם? אֵיךְ אִמּוֹנַתְכֶם? קוֹמוּ
 הַתְּעוֹרְרוּ אֵלֵיהֶם!

מִיֵּד הַתְּעוֹרְרוּ הָאֲבוֹת וְהָאִמָּהוֹת וְהִלְכוּ אֶל מֹשֶׁה.
 אָמְרוּ לוֹ: מֹשֶׁה הֲרוּעָה הַנְּאֻמָּן, אֵיפֹה
 הַבְּנִים? אֵיפֹה הַשְּׂאֲרֵת אוֹתָם? מִיֵּד הַתְּעוֹרֵר מֹשֶׁה,
 וְהִלֵּךְ עִמָּהֶם אֶל יְהוֹשֻׁעַ. אָמַר לוֹ: בְּנֵי הָאֲבוֹת
 הִלְלוּ, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, שְׁחַפְּקִיד אוֹתִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא עֲלֵיהֶם, וְהַשְּׂאֲרֵתִי אוֹתָם בְּיַדְךָ, אֵיפֹה הֵם?

הַיָּשִׁיב יְהוֹשֻׁעַ וְאָמַר: רַבְּנוּ מֹשֶׁה, בְּאֶרֶץ הַקְּדוֹשָׁה
 הַשְּׂאֲרֵתִי אוֹתָם, וְחִלַּקְתִּי לָהֶם הָאֶרֶץ עַל
 פִּי גוֹרָל, כְּמוֹ שְׁצֻיֹתַנִּי, וְכֹלֶם הַשְּׂאֲרֵתִי אִישׁ עַל
 נַחֲלָתוֹ וְעַל גּוֹרְלוֹ.

וּמִיֵּד הִלְכוּ כֻלָּם לְאֶרֶץ הַקְּדוֹשָׁה, וּמָצְאוּ אוֹתָהּ
 שְׁנַחֲרָבָה, שְׂאִין נִשְׁמָע בָּהּ קוֹל. נִכְנְסוּ

למקדש, וראו שנשרת. עשו בו הספר, עד שנשמע
קול מרירות הבכיה לרום השמים, וכל המלאכים
העליונים בכו עמם למעלה.

התעורר הקדוש ברוך הוא ובא אליהם, ומצא
אותם ממררים בקול בכיה בתוך עפר
המקדש. אמר להם: אהובי נפשי, מה אתם כאן?
(ירמיה יא) מה לידידי בביתי?

קם אברהם תזקן בראשונה, אמר לפני רבון
העולם: אתה ידעת שהלכתי לפניך בדרך
אמת. עשר פעמים נסית אותי, ועמדתי בכל.
איפה הם בני? לא שמעתי קול דבריהם בארץ
שנשבעת לי לקיים אותם בה.

אמר לו הקדוש ברוך הוא: אי אברהם אהוב
נפשי, (שם) ובשר קדש יעברו מעלך. בטלו
מהם ברית הקדש ועברו לעבודה זרה, ועל פי
התנבר רגזי עליהם, ובגללך חביתי להם כמה
פעמים, ולא שבו לפני.

בִּיּוֹן שְׁשָׁמַע אֲבָרְהָם בָּהּ, אָמַר: יִמְחוּ עַל קִדְשָׁת
 שְׁמִי כָּל אוֹתָם חֲטָאֵיהֶם בֵּין הָעַמִּים, עַד
 שְׁיִהְיֶה רְצוֹנָךְ לַהֲשִׁיבָם אֵלַיךְ. וְכֵן כָּל־סָמוּ זֶה,
 וְהִלְכוּ לָהֶם.

נִשְׁאַרְהָ שָׁם רַחֵל, וְהִרְיָמָה קוֹל בְּכִיָּה בְּמִרְיוֹת
 שֶׁל תְּמָרוֹרִים. אָמַר לָהּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא: רַחֵל, מָה אֵת מִבְּכָה? אָמְרָה לְפָנָיו: וְלֹא
 אֲבָכָה?! אֵיפֹה הֵם בְּנֵי, וּמָה חֲטָאוּ אֵלַיךְ? אָמַר
 לָהּ: הִכְנִיסוּ צָרְתִי לְפָנַי, וְהִכְנִיסוּהָ לְבֵיתִי. מִיָּד
 אָמְרָה: וְכִי אֲנִי לֹא עָשִׂיתִי יוֹתֵר, שֶׁהִכְנַסְתִּי צָרְתִי
 לְבֵיתִי?!

נִשְׁשַׁנְּנוּ, בְּשַׁעַה שְׁפָתוֹב (בראשית כט) וַיֵּגֵד יַעֲקֹב
 לְרַחֵל כִּי אָחִי אֲבִיָּהּ הוּא, אָמַר:
 הֲתִזְדוֹנְנִי לִי? אָמְרָה לוֹ: כֵּן, אֲבָל אָחוֹת יֵשׁ לִי
 קְשִׁישָׁה מִמֶּנִּי, וְאֲנִי פוֹחֶדֶת מֵאֲבָא, שֶׁהוּא רַמְאִי.
 מִיָּד - וַיֵּגֵד יַעֲקֹב לְרַחֵל כִּי אָחִי אֲבִיָּהּ הוּא,
 בְּרַמְאוֹת.

מִיָּד נָתַן לָהּ סִימָנִים. בִּיּוֹן שְׁנֵכְנֶסֶה לְאֵה פְּאוֹתָיו
הַלְיָלָה, אָמְרָה רָחֵל, כָּעֵת תִּתְבַּיֵּשׂ אַחֹתַי.
הִלָּכָה וּמָסְרָה לָהּ הַסִּימָנִים.

וְעַל זֶה אָמְרָה אֶל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: וַאֲנִי לֹא
עָשִׂיתִי יוֹתֵר, שְׁהִכְנַסְתִּי צָרְתִּי לְבֵיתִי?!
וְאִתָּה, שְׁפָתוֹב בְּךָ רַחוּם וְחַנוּן אֶרְךָ אַפִּים, הֲיִה לְךָ
לְהַעֲבִיר עַל חַטָּאֵיהֶם.

וּבְכָל מָה שְׁאָמַר לָהּ - לֹא קִבְּלָה תְּנַחוּמִים. זֶהוּ
שְׁפָתוֹב (ירמיה לא) קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע וְגו' כִּי
אֵינְנוּ. לֹא רוֹצֵה לְקַבֵּל תְּנַחוּמִים. מָה הַטַּעַם?
מִשּׁוּם כִּי אֵינְנוּ, כִּימִים הָרֵאשׁוֹנִים לְאֲשֵׁרוֹת בֵּינֵיהֶם,
וְהִרִי הַסֵּתֶלֶק לְמַעְלָה.

וּמִשּׁוּם שְׁכִי אֵינְנוּ בְּתוֹךְ בְּנֵיהָ, לֹא מְקַבְּלָת
תְּנַחוּמִים, עַד שְׁנִשְׁבַּע לָהּ, שְׁפָתוֹב (שם)
כֹּה אָמַר ה' מִנְעִי קוֹלְךָ מִכְּבִי וְעֵינֶיךָ מִדְּמָעָה.

כִּמוֹ שְׁעָשְׂתָה רָחֵל - אַף בְּךָ הִשְׁכִּינָה לְמַעְלָה.
כִּי שְׁמַתְרָגֵם, קוֹל נִשְׁמָע בְּרוּם הַשָּׁמַיִם,

השכינה מבכה על בניה. באותה השעה שהיא
היתה מבכה, התעוררו אליה ששים רבוא מתנות
עליונים, וכלם העירו אליה בכיה.

באותה השעה נשמע קול לרקיע ערבות,
והודעו עו מאתים אלה עולמות שהיו
גנוזים מיום שנברא העולם, עד שנשמע אותו
הקול לרום השמים. ומי הוא? זה הרקיע בעין
הקרח הנורא, שהוא על גבי החיות.

עד שהתגלתה האם לבתה, ואמרה לה: מנעי
קולך. אז נפרדה משם, והלכה היא וכל
אוכלוסייה לגלות, והצטרכו להתפור לבמה
צדדים, שהיתה גלות לכל, והיא ישבה בדר.

רבי נחוניא אמר, איכה, מי אמר זה? אותה
הרוח העליונה נעימה, (הפנימית) העולם הבא.
ועל זה תבה זו היא רוחנית, ואין בה שתפות
כלל, לא לשון ושנים, ולא שפתים כלל.

הָאֵם שׁוֹאֲלֹת עַל בְּתוּלָהּ, וְזֶה קִרְקוֹר הַקֶּרֶן, אֲדוּן
 רְבוּן, גְּדוּל וְשִׁלְיִט, יִשְׁבָּה, וְלֹא עוֹמְדָת.
 בְּתַחֲלָה עוֹמְדָת, וְכָל אוֹכְלוֹסִיָּה עוֹמְדִים. כָּעֵת
 יוֹשְׁבֵת וְשׁוֹמְמָה. כָּדָר, כָּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר כָּדָר יֵשֵׁב, כָּמוֹ
 שֶׁמִּטִּימָא בְּטִמְאָה, וְשִׁפְחָה כִּי תִירֵשׁ גְּבֻרָתָהּ, הִתְיֵא
 שְׁתִּיתָה טִמְאָה, יִשְׁבָּה בְּמִקוּמָהּ.

שְׁלָחוּ לָהֶם בְּנֵי כָּבֵל לְבְנֵי הָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה: רְאוּי
 שְׂאֵתֶם צְרִיכִים לְכַבּוֹת, וְלָכֶם רְאוּי לְסַפֵּד
 וְלַעֲשׂוֹת יֵאָבֵל, בְּרֵאוֹתְכֶם אֵת הַיְכָלוֹת הָאֵם
 חֲרִבִים, וּמְקוֹם מִטְּתָהּ שְׁחַתְּהֶפֶד בְּאֵבֵל, וְהִיא
 אֵינְנָה שָׁם, וּפְרָחָה מִכֶּם, וְלֹא (דף קיב ע"א) יִדְעֵתֶם מִמֶּנָּה.

תֵּאמְרוּ שֶׁהִיא עִמָּנוּ בְּתוֹךְ הַגְּלוּת וְהוֹרִידָה אֵת
 מְדוּרָהּ? אִם כֵּן, אָנוּ צְרִיכִים לְשִׁמְתָה,
 שְׁתִּירֵי יְחֻזְקָאֵל הַנְּבִיא רָאָה אוֹתָהּ כָּאֵן, וְכָל
 אוֹכְלוֹסִיָּהּ.

וְרְאוּי, עַל זֶה אָנוּ צְרִיכִים לְכַבּוֹת וְלְסַפֵּד בְּתַנּוּן,
 וּכְיַעֲנוֹת הַמְדַבֵּר, שֶׁהִיא גִרְשָׁה מִחוּץ
 לְהַיְכָלָהּ, וְאָנוּ בְּגְלוּת, וְהִיא בָּאָה עֲלֵינוּ בְּמְרִירוֹת,

וְרוּאָה אֹתָנוּ בְּכָל הַיָּמִים בְּכַמָּה צָרוֹת, בְּכַמָּה
הַנְּהַגוֹת שְׁגוּזוּרִים עָלֵינוּ בְּכָל זְמַן, וְלֹא יִכּוֹלָה
לְהַסִּיר מֵעַמָּנוּ אֶת הַצָּרוֹת, וְכָל אֹתָם הַמַּכּוֹת
שָׁאֲנוּ סוֹבְלִים.

שְׁלַחוּ לָהֶם בְּנֵי הָאָרֶץ הַקְּדוּשָׁה: נֹאֵה הוּא שְׁאֲמָנוּ
בְּרַחֲמֶיךָ, וְגִרְשָׁה מִתּוֹךְ הַיְכָלְךָ, וַיִּרְדָּה אֵלֵיכֶם
בְּמַרְירוֹת וּבְקוֹל עֲצוּב, כְּאִשָּׁה שִׁיּוֹשְׁכַת כְּלֵי דַעַת,
וּכְאִישׁ שֶׁלֹּא יִכּוֹל לְהַצִּיל, וְנֹאֵה לָכֶם לְסֵפֶד.

אַבֵּל אָנוּ יֵשׁ לָנוּ לְבָבוֹת וְלְסֵפֶד בְּנֵהֵי וּבְמַרְירוֹת,
שָׁאֲנוּ רוּאִים בְּכָל יוֹם הַהֵיכָל חָרֵב, וְשׁוֹעֲלֵי
הַמְדַבֵּר נִכְנָסִים וַיּוֹצְאִים, וְשׁוֹרְקִים הֵיעָנִים בְּתוֹכוֹ,
וְאָנוּ רוּאִים וּבוֹכִים.

וּבְעוֹד שָׁאֲנוּ יוֹשְׁבִים נְבוֹכִים וְשׁוֹכְבִים פִּינוּ
בְּעֵפֶר, אָנוּ שׁוֹמְעִים קוֹל גְּעִימוֹת רַגְלֶיהָ
בְּשִׁלְשׁ מַשְׁמְרוֹת שֶׁל הַלַּיְלָה, יוֹרְדַת וְרוּאָה אֶת
הַיְכָלְךָ, אֵיךְ יוֹשְׁבִים (תַּרְבִּים) נִשְׁרָפִים. נִכְנָסַת מִהֵיכָל
לְהֵיכָל, מִמָּקוֹם לְמָקוֹם, וְגוֹעָה וּמִיִּלְפָּת, וּבּוֹכָה
עָלֵינוּ וְעַל נַפְשָׁנוּ.

וְאָנוּ מִתְעוֹרְרִים לְקוֹל נְעִימוֹת בְּכִיָּתָהּ וַיִּלְלוּתֶיהָ,
 וְרוּחַנוּ הוֹלֶכֶת אַחֲרֶיהָ, וּפּוֹרַחַת אֵלֶיהָ. וּלְפִי
 שָׁעָה פּוֹרַחַת וְהוֹלֶכֶת, וְלֹא שָׁמְעָנוּ, וְלֹא יִדְעָנוּ
 דְּבַר, שְׁתַּנְּהָ הוֹלֶכֶת וְנִשְׁאַרְנוּ נְבוֹכִים, יְשָׁנִים, בְּלִי
 רוּחַ, בְּלִי דַעַת. צוֹעֲקִים, וְאוֹמְרִים אֵיכָה.

שָׁנִינוּ, בְּכָל לַיְלָה וְלַיְלָה קוֹל מְרִירוֹת שֶׁל כְּאֵב
 שֶׁל צִיּוֹ"ן נִשְׁמָע מֵרוֹם הַרְקִיעַ לְמַטָּה,
 וּמִמַּטָּה לְרָקִיעַ, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ירמיה כה) ה' מִמָּרוֹם
 יִשְׁאַג וּמִמַּעוֹן קִדְשׁוֹ יִתֵּן קוֹלוֹ שֶׁאֵינִי יִשְׁאַג עַל גּוֹחַו.

בְּרֵאשִׁית הַלַּיְלָה הִיא מְכֻנֶּנֶת בְּכִיָּתָהּ, וְשׂוֹאֶנֶת
 מֵרוֹם הַרְקִיעַ לְמַעְלָה. יוֹרֶדֶת לְמַטָּה,
 לְמָקוֹם הַמְּזֻבָּח הַחֵיצוֹן, וְרוֹאֶה מְקוֹמָהּ חֶרֶב, טָמֵא
 בְּטָמְאָה, וְכָל מָקוֹם לֹא נִמְצָא בוֹ. גּוֹעָה וּמִיִּלְלָתָה,
 צוֹנַחַת בְּקוֹל שֶׁל מְרִירוֹת, וְאוֹמְרָת: מְזֻבָּחִי, מְזֻבָּחִי,
 פְּרָנְסְתִי שְׁרוּיָתָ אוֹתִי בְּכַמָּה נְסוּכִים, בְּכַמָּה עוֹלוֹת
 מְהוֹרִים קְדוֹשִׁים.

כָּל הָאִישִׁים הַקְּדוֹשִׁים, הַגְּדוֹלִים הַמְּמַנִּים, הָיוּ
 רְוִים וְשִׂמְחִים מְאֹד. אוֹכְלִים עֲדוּנִים,

וּמַחֲלָקִים חֲלָקִיהֶם בְּרוּמֵי הַרְקִיעַ. (ועתה) נָתַנוּ בָךְ
נִבְלַת חֲסִידִים קְדוֹשִׁים. בְּנֵי שְׁנוּבָחוּ עֲלֶיךָ, אֹי לִי
מִדְמִיָּהֶם. וְכָל הָאִישִׁים הַגְּדוֹלִים הַמְּמַנִּים נָפְלוּ
מִמְקוֹמָם לְקוֹל צוּחוֹתֵיהֶם.

יֹשְׁבֵים בַּחוּץ צוֹנְחִים וּבּוֹכִים אוֹתָם אֲרָאֵלִים
קְדוֹשִׁים, שְׂאוֹת שְׁמוֹ הַקְּדוֹשׁ הָיָה
מִתְעַטֵּר עֲלֵיהֶם, וְבוֹ הֵם שְׂמֵחִים וְעוֹמְדִים. לְקוֹל
בְּכִיּוֹתֵיהֶם הָאוֹת הַזֶּה פָּרְחָה מֵהֶם, וְעֲלָתָה לְרוּמֵי
מְרוֹמִים. וְנִשְׁאָרוּ בְּנִקְבָה שְׁבוּכָה וּמִיִּלְלָת. זֶהוּ
שְׂפָתוֹב (ישעיה לג) הֵן אֲרָאֵלִים צָעְקוּ חֲצָה. אֲרָאֵלִים
בְּלֹא יו"ד, צָעְקוּ חוּצָה.

מִזְבְּחֵי מִזְבְּחֵי, אַחַר שְׁהַרְוִיתָ אוֹתִי בְּנִבְלוֹת בָּנִים
חֲסִידִים קְדוֹשִׁים, שְׂמָסְרוּ נַפְשָׁם וְנִשְׁמָתָם
עֲלֶיךָ, נִגְנְזוּתָ. אֵיפֹה אִמְצָא אוֹתְךָ? אֵיפֹה הָאִישׁ
שְׁעֲלֶיךָ? נוֹעָה וּמִיִּלְלָת וּבּוֹכָה בְּקוֹל עֲצוּב.

נִשְׁשֶׁת אֶלְפֵי גְבָרִים קְדוֹשִׁים, בְּכָל צַד שֶׁל אֲרַבְעַת
צַדֵּי הָעוֹלָם, הֵם שְׁהִיוּ אוֹכְלִים קָרְבָן בְּכָל

יום, ירדו עמה, ומיללים וכוכים על מזבח
העולות. ויותר היו, אלא שהתמעטו.

ואפלו אותם שעומדים בחוץ, ברוח אחרת,
שרוים מאותם האיברים והפדרים,
בראשית הלילה צוחים, גועים ומיללים על
המזבח הזה. אוי לחמור שאבד אבוסו, המקום
שמרתוה ממנו. מי ראה נהמת הגברים הקדושים
בגבירה, ממשלה למעלה, וממעלה למטה.

במצות הלילה נכנסת לתוך אותה הנקדה של
ציון, מקום בית קדשי הקדשים, רואה
אותה שנתרב, ונטמא מקום בית מושבה ומטתה,
גועה ומיללת, עולה ממשלה למעלה, וממעלה
למטה, מסתכלת במקום הכרוכים, צוחת בקול
מר, ומרימה קולה ואומרת: מטתי מטתי, מקום
בית מושבי!

על המקום הזה כתוב (שיר ג) על משכבי בלילות.
משכבי, מטת הגבירה. גועה בכביה ואומרת:
מטתי, מקום מקדשי, המקום של המרגליות

הטובות, בית הפרכת והכפרת, שהיו סומכים
עליו ששים אלה רבבות של אנני יקר, סדרים
סדרים, שורות שורות, מסתכלים זה על זה. סדרי
רמונים מצעים עליך לארבעה צדדים. העולם עמד
בשבילה.

רבון העולם, בעלי הנה בא אלי, והוא שוכב בין
זרועי, וכל מה שרציתי ממנו, וכל רצוני
עושה בזמן הנה, כשהנה בא אלי ועזב (ושם) כי
מדורו ומשתעשע בין שדי.

מטתי מטתי, אינך זוכרת כשהייתי באת אליך
בשמחה ובטוב לב, ואותם התינוקות
העלמים היו יוצאים כנגדי, מכים בכנפיהם
בשמחה לקבלני.

העפר שפך הנה קם ממקומו, ורואה איך נשפח
ארון התורה שהיה פאן. מכאן יצא מזון
לכל העולם, ואור, וברכות לכל.

אֲשַׁנִּיחַ עַל בַּעְלִי - אֵינּוּ כֹאן. אֲשַׁנִּיחַ לְכָל צַד.
 בְּזִמְנֵי הַזֶּה כְּשֶׁהָיָה בֵּא אֲצִלִּי בַּעְלִי,
 וּסְבִיבוֹ כַּמָּה בָּנִים חֲסִידִים, וְכָל אוֹתָם הָעֲלָמוֹת
 מְזַמְּנֹת לְקַבְּלוֹ.

וְהֵינּוּ שׁוֹמְעִים מִרְחוֹק קוֹל זִוְגֵי הַפַּעֲמוֹנִים
 מְקַשְׁקָשִׁים בֵּין רִנָּלוֹ, בְּדֵי שְׁאֲשַׁמַּע קוֹלוֹ
 מִטָּרֵם הַכְּנָסוֹ אֵלָי. כָּל עֲלָמוֹתַי מְשַׁבְּחוֹת וּמוֹדוֹת
 לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, אַחַר כֵּן הוֹלְכוֹת כָּל
 אַחַת לְבֵית מוֹשָׁבָה, וְהֵינּוּ יַחֲדוֹת מְחַבְּקוֹת
 בְּנִשְׁיָקוֹתֵינוּ בְּאַהֲבָה.

בַּעְלִי בַּעְלִי, אֵיפֹה פָּנִיתָ? כָּעֵת הוּא הַזִּמְנֵי שְׁהֵייתִי
 מְשַׁנִּיחָה בָּךְ. הַסֵּתֶכְלֵתִי בְּכָל צַד - וְאֵינְךָ.
 אֵיפֹה אֲשַׁנִּיחַ לָךְ, וְלֹא אֲבַקֵּשׁ בְּשִׁבְלֵךְ?

זֶהוּ מְקוֹמָךְ בְּזִמְנֵי הַזֶּה לָבֵא אֵלָי, הֲרִינִי מְזַמְּנֵת
 כֹּאן. וְהֲרִי נִשְׁבַּחְתָּ מִמְּנִי. אֵינְךָ זוֹכֵר יָמֵי
 הָאַהֲבָה, כְּשֶׁהֵייתִי שׁוֹכְבֵת בְּחִיקָךְ, וְחִקוּקָה
 בְּדִיוֹקְנֵךְ, וְדִיוֹקְנֵי הַזֶּה חִקוּק בָּךְ. כַּחוֹתָם הַזֶּה
 שְׁמִשְׁאִיר דִּיוֹקְנֵנוּ בְּחִקִּיבַת הַכְּתָב, כֵּן הַשְּׂאֲרֵתִי

דְּיוֹקְנֵי בָּהּ, בְּרֵי שְׁתַּשְׁתַּעֲשַׁע בְּדִיוֹקְנֵי, בְּעוֹדֵי בְּתוֹךְ
צְבָאוֹתַי.

גֹּעֵה בְּבִכָּיה וְאוֹמְרָת: בְּעָלֵי בְּעָלֵי, הָאוֹר שָׁל
הָעֵינַיִם הָרֵי נְחָשָׁךְ. אֵינְךָ זוֹכֵר, כְּשֶׁהָיִיתָ
מוֹשֵׁיט שְׁמֵאלְךָ מִתַּחַת לְרַאשֵׁי, וְאֲנִי מִתְעַנְּנֶת עַל
רַב שָׁלוֹם, וַיִּמְיֶנְךָ מִחֲכָקָת בְּאַחֲוָה וּבְנִשְׁיָקוֹת.
וְנִדְרָתָ ^(דף קיב ע"ב) לִי שְׁלֵא תַעֲזֹב אֶהְבַּתִּי לְעוֹלָמִים.
וְנִשְׁבַּעְתָּ לִּי ^(תהלים קלז) אִם אֶשְׁכַּחְךָ יְרוּשָׁלַיִם תִּשְׁכַּח
יְמֵינִי, הִנֵּה נִשְׁכַּחְתִּי מִמֶּךָ.

אֵינְךָ זוֹכֵר, כְּשֶׁעֲמַדְתִּי אֶצְלְךָ בְּחַר סִינֵי, וְשִׁשִּׁים
רְבוּא שְׁלֵמִים שָׁקְבִלוֹךָ עֲלֵיהֶם, וְהִתְעַטַּרְתִּי
לְךָ בָּהֶם יוֹתֵר מִכָּל הָעַמִּים, וְהָיִינוּ הוֹלְכִים אַחֲרֶיךָ
לְכָל רְצוֹנְךָ. וְאוֹתָהּ שִׁפְחָה הִרְגָּה בָּהֶם לְאַלְפִים
וּרְבֻבוֹת, וְלֹא הִשְׁנַחְתִּי. וְכֹלָם נֶאֱבָדוּ בַּמְדָּבָר,
וְהִשְׁאַרְתָּ אוֹתָם שָׁם, וְהִכְנַסְנוּ בְּנֵיהֶם הַקַּטְנִים
לְעַמֵּד לְפָנֶיךָ בְּאֶרֶץ חַיִּו. וְהִבְדַּלְנוּ אוֹתָם לְעַמֵּד
לְפָנֶיךָ בְּשָׂבִיל רְצוֹנְךָ.

בְּעֵלַי, הִיָּה זֹכֵר, בְּכַמָּה בָּנִים קְדוֹשִׁים עֲמַדְתִּי
 לְפָנֶיךָ בְּכָל דּוֹר וָדוֹר, בִּימֵי דָוִד וְשְׁלֹמֹה
 בָּנָו. אֵינְךָ זֹכֵר כַּמָּה טוֹבוֹת שְׁעָשׂוֹ לְפָנֶיךָ?! הֲאִם
 נָאֵה לְךָ לְזִכֹּר חַטָּאִים, וְלֹא תִזְכֹּר זְכוֹתֶיךָ?! אֵיךְ
 הִתְהַפְּכּוּ עָלֶיךָ?

אֲנִי מְבַקֶּשֶׁת אוֹתְךָ - וְאֵינְךָ. מְבַקֶּשֶׁת עַל בְּנֵי -
 וְאֵינָם. מְבַקֶּשֶׁת עַל קְדוֹשֵׁי הַמָּקוֹם הַזֶּה -
 וְהָרִי גִטָּמָא. כָּל הָעוֹלָם הָיָה בְּשָׁלוֹם מִשׁוֹם הַמָּקוֹם
 הַזֶּה. הַכְּלָבִים אֵינָם נוֹכְחִים בְּזִמְנֵי הַזֶּה, כִּלָּם הָיוּ
 בְּשָׁלוֹם. גּוֹעָה וּמִיִּלְלָת, וְכָל אוֹתָם הָאוֹכְלוֹסִים
 לְמַעַלָּה. וְהַכְּלָבִים צוֹנְחִים לְמַטָּה, בְּרֵאשִׁית
 הַמִּשְׁמֹרֶה הַשְּׁלִישִׁית.

הִיא יוֹצֵאת וּבָאָה, וְעוֹמְדָת עַל מְקוֹם מְזֻבַּח
 קְטֹרֶת הַסַּמִּים, גּוֹעָה וּמִיִּלְלָת, וְעוֹלָה
 לְמַעַלָּה, וּמוֹצֵאת כְּרוֹב אַחַד מֵאוֹתָם שְׁנֵי הַכְּרוֹבִים
 שְׁחָיו עָפָה, וּמֵאוֹתוֹ הַזִּמְנֵי לֹא תָהָה לָהּ אֵלָּא אַחַד.
 וְאוֹתוֹ תִּתְיַנּוֹק הָעֵלָם שְׁנֵי־שָׂרָה, יוֹנֵק מִמֶּנָּה בְּכִיָּה
 וִיִּלְלָה.

וְאִזְ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הוֹדִימוּ אֵלַיָּהּ, וַיִּזְרַד אֵלַיָּהּ,
 וּמְדַבֵּר עִמָּהּ. וְעַל זֶה כָּתוּב (ירמיה לא) כֹּה אָמַר
 ה' מִנְעֵי קוֹלֶךָ מִכְּבִי וְעֵינֶיךָ מִדְּמָעָה, כִּי יֵשׁ תִּקְוָה
 לְאַחֲרֵיתֶךָ. וְעַל זֶה שָׁנִינוּ, תִּינוּק יוֹנֵק מִשָּׂרֵי אִמּוֹ,
 וְאִשָּׁה מִסִּפְּרַת עִם בַּעֲלָהּ. (ער פֶּאן סְפִיטִיחָה, מִפֶּאן וְאִלֶּךָ

ראשיתה של מגלת איכה).

אִיכָּה יִשְׁבָּה בְּדָד, רַבּוֹתֵינוּ פּוֹתְחִים בְּפֶסוּק תְּהִה,
 (קהלת יב) וְזָכַר אֶת בּוֹרְאֵיךָ בְּיָמֵי כְּחֹרְתֶיךָ
 עַד אֲשֶׁר לֹא יָבֹאוּ יָמֵי תְּרַעָה. הַפֶּסוּק תְּהִה בְּאַרְבָּעוֹת
 בְּיִשְׂרָאֵל, כְּשֶׁהָיוּ בְּאַרְצָן הַקְדוֹשָׁה. וְזָכַר אֶת בּוֹרְאֵיךָ
 - תְּהִיָּה זָכַר אֶת כָּל אוֹתָן הַטּוֹבוֹת וְכָל אוֹתָם
 הָאוֹתוֹת וְחַנּוּפִים שֶׁעָשָׂה לָךְ הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 בְּיָמֵם הָרִאשׁוֹנִים, כְּשֶׁהָיִיתָ נֶעֱרַר בְּאַמּוֹנָה, כְּמוֹ
 שֶׁנֶּאֱמַר (חושע יב) כִּי נֶעֱרַר יִשְׂרָאֵל וְאַחֲבָהּ.

בְּיָמֵי כְּחֹרְתֶיךָ - בְּזִמְנֵי שֶׁהִתְרַעָה בְּךָ מִכָּל הָעַמִּים
 שֶׁל הָעוֹלָם. עַד אֲשֶׁר לֹא יָבֹאוּ יָמֵי תְּרַעָה -
 יָמִים שֶׁיִּשְׁלְטוּ בְּךָ שָׂאֵר הָעַמִּים, וַיִּפְּזְרוּ אוֹתְךָ בְּכָל
 הָעַמִּים.

בימי בחורתיך - ימות השנה, שהם ברורים לך,
 והשמירה שלמעלה עליך. והם ארבעה ירחי
 השנה, אדר ניסן איר סיון, אלו אותם הימים
 שפחר הקדוש ברוך הוא בישראל, ועשה בהם
 עמהם נסים. וכנסת ישראל מעטרת בבעלה
 ומתקרבת אליו.

עד אשר לא יבאו ימי הרעה - ימי הזקנה, ימי
 הרעה ממש, והם: תמוז אב טבת שבט. אף
 על גב שלא התגלה כל כף, וסימנך - (משלי ו) ושבת
 לגו חסר לב.

והגיעו שנים - שנים של גלות, שישאל הולכים
 מטלטים. ואין בהם חפץ - ששנינו,
 עתידים בימי הגלות שלא ימצא ביד האדם (חפץ)
 לקנות בשוק, ואז תכלה הפרוטה מן הכיס.

עד אשר לא תחשך השמש - זה קלסתר פנים
 של השכינה, מלמעלה ומלמטה. ממטה מי
 הם? בעלי המשנה שהיו בארץ ישראל, פטישי
 ברזל, מהדקים סלעים, ותולשים הרים רמים.

וְהָאֹר - זֶה תִּלְמוּד הִירוּשָׁלַיִם, שְׁמַאִיר אֹר
 תִּתְּנָה, אַחַר שֶׁתִּבְטֵל זֶה, כְּבִיכּוּל
 נִשְׁאָרוּ בַחֲשָׁף, שְׁפָתוֹב (איכה ג) בְּמַחְשָׁבִים הוֹשִׁיבֵנִי,
 זֶה תִּלְמוּד בְּבִלִי, שְׁהוֹלְכִים בּוֹ פְּנֵי הָעוֹלָם
 בְּמַחְשָׁבִים.

וְהִירַח - אֵלּוּ הֵן הַבְּרִיתוֹת, שֶׁהָיוּ מְאִירוֹת אֹר
 הַחֲכֵמָה הַנִּסְתָּרָת. וְהַכּוֹכָבִים - אֵלּוּ אוֹתָם
 הַמְשֻׁבְּלִים שֶׁהָיוּ בְּאֶרֶץ הַקְּדוּשָׁה, כָּל אוֹתָם
 הַתְּנָאִים וְהָאֲמוּרָאִים, שְׁכָל הָעוֹלָם עוֹמֵד בְּשִׁבְלָם.
 שְׁכָשְׁהָיוּ עוֹמְדִים יַחַד, הִיָּה אוֹמֵר אִישׁ לַחֲבֵרוֹ:
 מִתּוֹךְ דְּבַר זֶה שְׁפָרַח מִפִּי, אֲנִי רוֹאֶה מַה שִׁיְהִיָּה
 הַיּוֹם הַזֶּה אוֹ לְמַחֵר כֹּף וְכֹף.

דְּבַר אַחַר, (קהלת יב) עַד אֲשֶׁר לֹא תִחַשְׁףֵהָ הַשְּׁמַשׁ -
 הָאֹר שֶׁל קְלִסְתֵּר פְּנֵי הַשְּׁכִינָה, שֶׁהִיָּה מְאִיר
 לָהּ בְּכָל יוֹם, וּמְאֹתוֹ הָאֹר הָעוֹלָם הַתְּקִיָּם,
 וַיִּשְׂרָאֵל שָׁחוּ בְּאֶרֶץ לְבַטָּח.

וְהָאֹר - הָאֹר שְׁכָרָא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמַעֲשֵׂה
 בְּרָאשִׁית, שֶׁהִיָּה מְאִיר מִסּוֹף הָעוֹלָם וְעַד

סוף העולם, ונגנו. והקדוש ברוך הוא (תה) מאיר,
ומוציא ממנו חוט אחד של ימינו של הקדוש ברוך
הוא, ואוחז בלבנה. ובאותו הזמן כתוב (איכה ב)
השיב אחר ימינו.

והירח - שכתוב (ישעיה א) צדק ילין בה. והכוכבים
- מלאכי השרת, שהיו באים בה וידועים
אצלה, ובטלו מקיומם, ואלה נקראים מלאכי
שלום. ושבו העבים אחר הנשם, שכתוב (שם לב)
מלאכי שלום מר יבכיון.

ביום שיועו שמרי הבית (קהלת יב) - אלו שלשה בתי
דין שהיו מלמדים תורה בלשכת הגזית.
והתעותו אנשי החיל - אלו סנהדרי גדולה
וסנהדרי קטנה. ובטלו הטחנות - אלו כהנים
ולוים, וכל המשמרות שהיו עומדות בירושלים.

והשבו הראות בארבות - אלו נביאים וצופים,
שהיו רואים בנבואה וברוח הקדש. (שם)
וסגרו דלתים בשוק - שפני אדם צוחים, ואין מי

שָׁמַעְתָּ לָהֶם, שְׁחַרְי כָּל הַשְּׁעָרִים נִנְעָלוּ מִיּוֹם
שֶׁנִּחְרַב בַּיִת הַמִּקְדָּשׁ, וּבִטְלָה עֲבוֹדַת בַּיִת אֱלֹהֵינוּ.

בְּשֵׁפֶל קוֹל הַטְּחָנָה (שם) - אֵלֶּה אֹתָם כּוֹתְשֵׁי
הַקְּטָרֶת, שְׁחִיּוֹ נֹתְנִים קוֹל בְּכָל יוֹם
בְּכַתִּיֶּשֶׁה שְׁלָתָה. דְּבַר אַחֵר, קוֹל הַטְּחָנָה - קוֹל
הַשְּׂכִינָה, שֶׁצּוֹנַחַת בְּכָל יוֹם שׁוֹבוּ בָּנִים שׁוֹבְבִים,
וְאִין מִי שִׁישְׁנִיחַ עֲלֶיהָ.

וַיִּשְׁחֹו כָּל בְּנוֹת הַשִּׁיר - אֵלֹו אֹתָם שְׁעוֹלִים
לְדוֹכֵן בְּכָל יוֹם, וּמִנְגְּנִים נִגּוֹן שֶׁל שִׁיר. כָּל
- לְרַבּוֹת מִלְּאֲבֵי עֲלִיּוֹן לְמַעְלָה, שְׁחִיּוֹ מִתְחַלְּקִים
מִשְׁמָרוֹת לְמַעְלָה - כְּנֶגֶד אֹתָם הַמְּשָׁמְרוֹת לְמַטָּה.
שְׁחֹו אֹתָם שְׁלֻמְטָה - כְּבִיכּוֹל אֵף אֵלֹו שְׁלֻמְעָלָה
שְׁחֹו. גַּם מִגְּבוּהַ יִירָאוּ. וְאֵף עַל גַּב שְׁמִגְבוּהַ הֵם
נִנְסִים, הָיוּ פּוֹחְדִים.

שְׁחֹו אֹתָם בְּנוֹת הַשִּׁיר, מִשּׁוֹם שְׁחַרְי שְׁמוֹנִים
אֵלֶּף לְוִיִּם הָיוּ יְדִיָּהֶם מְהַדְּקִים לְאַחֹר.
כְּשֶׁהִגִּיעוּ לְנִהְרוֹת בְּכָל, כְּנֹרוֹתֵיהֶם הָיוּ תְלוּיִים עַל
הָאֵילָנוֹת שָׁם, הָיוּ מְבַקְשִׁים מֵהֶם לְנִגּוֹן, וְאוֹמְרִים

(תהלים קלו) איך נשיר את שיר ה' על אדמת נכר?
נשכו בשניהם פהני ידיהם וכרתו אותם, ולא יכלו
לנגז, וחרגו אותם.

וחתחתים בדרך - שחרי היו הולכים פריחים על
צואריהם, ומתהדוק שהיה חזק, היו
נופלים אצבעותיהם בדרך, (דף קיג ע"א) וירמיה היה
מלקטם במליתו, ונושק אותם, ובוכה עליהם.
והיה אומר להם: פני, ולא אמרתי לכם (ירמיה ג) תנו
לה' אלהיכם כבוד כבוד פטרם יחשיך וגו'?! ועל זה
כתוב (שם ט) על החרים אשא כבי ונהי ועל נאות
מדבר קינה.

וינאץ השקד (קהלת יב) - מיום שפנצנין האילן הנה
לבלובים עד היום שעושה פרי, הם עשירים
ואחד יום. כך משבעה עשר תמוז עד תשעה באב
- עשירים ואחד יום ביניהם. זהו שכתוב (ירמיה א)
מקל שקד אני ראה.

ויסתבל החגב (קהלת יב) - שנתן משא על כתפי
זרע דוד. ותפר האביונה - שהתפילה

עבודת בית אלהינו. כי הלך האדם אל בית עולמו
 - והו הכבוד שהסתלק למעלה, וכני אדם צווחים,
 ואין מי שמשגיח בהם.

עד אשר לא ירתק חבל הכסף (שם) - המקום
 שהכהן היה מקטיר קטרת על המזבח
 הפנימי. ותרץ גלת הוהב - והו בית קדש
 הקדשים, ששם הכרובים של הוהב. ותשבר פד
 על המבוע - זו מלכות בית דוד שששברה.

וישב העפר על הארץ בשעה - יחרב בית
 המקדש, ויהיה בעפר. והרוח תשוב אל
 האלהים אשר נתנה - זו השכינה, והסתלקות של
 רוח הנבואה מן העולם.

רבי יודאי פתח, (שם יב) פיום שיזעו שמרי הבית -
 אלו תנאים ואמוראים, שהיו שומרים העם
 של ארץ ישראל, והודעונו במקומם.

והתעונו אנשי החיל, כמו שנאמר (בראשית מז) ויש
 בם אנשי חיל. החטא של בני יעקב,

שָׁהִיו אֲנָשֵׁי חֵיל וְסוּבְלִים עוֹוֹת הַדִּין, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר
 (איוב ה) הָאֵל יַעֲוֶה מִשְׁפָּט. קָבְלוּ עוֹוֹת הַדִּין אוֹתָם
 אֲנָשֵׁי חֵיל. שָׂבֹךְ דְּרָכֵי הַנְּחָשׁ - אַחַר שֶׁהוֹרַג אֶת
 הָאָדָם, חוֹזֵר וְנוֹשֵׂף אוֹתוֹ נֹשֵׂכָה בְּלִי רַחֲמִים. זֶהוּ
 עוֹוֹת הַדִּין.

שָׁלְחוּ לָהֶם בְּנֵי הָאָרֶץ הַקְדוּשָׁה: נָאֵה שְׂאֵתָם יֵשׁ
 לָכֶם לְבָבוֹת כְּמִי שְׂבוּכָה מֶרְחוֹק, שְׁהֲרִי
 אִבֵּל וּבְכִיָּה וּמִסָּפֵד בְּנֵהִי וּמְרִירוֹת לֹא מִנִּיעַ לָכֶם,
 שְׁהֲרִי רַחֲצֵתֶם רְגְלֵיכֶם, וְלֹא רְצִיתֶם לְטַנֵּף אוֹתָם
 כְּמוֹ מְקַדָּם, כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (שיר ה) רַחֲצֵתִי אֶת רְגְלֵי
 אֵיכָכָה אֶטְנַפֶּם.

אִבֵּל אָנוּ שְׂשׂוּכָנִים בֵּין גְּדָרֵי הַנְּחָשׁ, וְאוֹרֵב לָנוּ
 בְּכָל יוֹם, הוֹרַג וְנוֹשֵׂף, וְאָנוּ רוֹאִים בְּעֵינֵינוּ
 עוֹוֹת הַדִּין שֶׁנַּעֲשָׂה בִּינֵינוּ, בְּאוֹתָם אֲנָשֵׁי חֵיל,
 שְׂבִימֵיהֶם שׁוֹתֵק, וְלֹא רוֹצֵה דִין, שְׂפוֹתָהּ מֵהֶם פֶּחַד
 גְּדוֹל, וְלֹא יָכוֹל לַעֲמֹד לְפָנֵיהֶם. וְכִיּוֹן שֶׁעָבְרוּ
 לְאוֹתוֹ הָעוֹלָם (הַפָּא) בְּתִשׁוּבָה, עוֹמֵד הַנְּחָשׁ לְפָנֵי
 הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְתוֹבֵעַ דִּין.

וְדִיִּק הַכְּתוּב, שְׁכַתּוּב (שמות כא) וְגִנַּב אִישׁ וּמָכְרוּ
 וְנִמְצָא בְיָדוֹ מוֹת יוֹמָת. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
 הוּא לַנְּחֹשׁ: יוֹסֵף לֹא הָיָה אִישׁ. וְנִמְצָא בְיָדוֹ וְגו',
 הֲרִי בְיָדֵיהֶם לֹא נִמְצָא. תּוֹר וְאָמַר, (דברים כד) כִּי
 יִמְצָא אִישׁ גֵּנֶב נֶפֶשׁ מֵאֲחִיו מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהִתְעַמָּר
 בּוֹ וּמָכְרוֹ וּמֵת הַגֵּנֶב הַהוּא.

שְׂמוֹנֶה מֵאוֹת שָׁנִים הָיָה עוֹמֵד אוֹתוֹ הַנְּחֹשׁ
 וּמִבְּקֵשׁ דִּין. וְאָנוּ שְׁנִינּוּ, מִי שְׁנַתְּחִיב
 בְּשָׁנֵי דִינִים - גְּדוֹן בַּחֲמוּרָה. אוֹי לְמִי שְׁקַבֵּל עֲנֵשׁ
 עַל חֲטָאוֹ, שְׁחֲרֵי הַמִּיתָה מִכַּפֶּרֶת עַל הַחֲטָאִים,
 וְחוֹזֵר לְקַבֵּל עֲנֵשׁ אַחֵר. אוֹי שְׁהִתְעוּתוֹ אֲנָשֵׁי הַחֵיל,
 וְסַמָּא"ל וְנֹחֵשׁ עֲמָדוֹ לְתַבַּע הַדִּין.

עַל זֶה נָאָה לָנוּ לְבָבוֹת וְלִסְפָּר, שְׁהַקְרִיָּה הַקְּדוֹשָׁה
 נִשְׁאַרָה בְּדָד מִכָּל הַטּוֹבוֹת שְׁחִיו בָּהּ. בְּאוֹתָהּ
 הַשָּׁעָה יָרַד סַמָּא"ל וּבִלְבָל אֶת הָעוֹלָם, וְהַכְּנִים
 הָרוּחַ הַזֶּה בְּמַעֲי שָׁל אוֹתוֹ הַרְשָׁע מְלֶךְ רוּמִי, וְתַבַּע
 דִּין מִגְּבוּרֵי הָעוֹלָם. וַיִּ לְזֶה! וַיִּ לְעוֹלָם! עוֹזוֹת הַדִּין
 לֹא נִמְצָא מִיּוֹם שְׁנַבְרָא הָעוֹלָם כְּזֶה.

איכה בְּנִיךָ הַעֲמוּדִים שֶׁל הָעוֹלָם, עֲמוּדִים
 תּוֹמְכִים, שֶׁהָעוֹלָם עוֹמֵד עֲלֵיהֶם, וְאֲנִי
 (וְאַתָּה) מִתְעַשֵּׂר בָּהֶם בְּכָל יוֹם? אֵיךְ הִתְעַוְתוּ עַל יְדֵי
 הַנְּחָשׁ? אֵיךְ הִתְעַוְתוּ רוּחוֹת קְדוֹשׁוֹת לְהִתְלַבֵּשׁ
 בְּלְבוּשִׁים נְכַרִּים אַחֲרֵים לְדוֹן אוֹתָם בְּקִלּוֹן רַב?
 וַיִּלְזָח! וַיִּלְזָח! וַיִּלְעוּת הַזֶּה!

מִי רָאָה בְּתוֹךְ גֵּן הָעֵדֶן, בְּשַׁעַת שֶׁנִּמְסַר הַדִּין
 לְמַעַלְתָּה. עֶשֶׂר מְרַנְּלִיּוֹת יְפוֹת, הָאֹר שֶׁל כָּל
 הַגֵּן, בֵּין כָּל אוֹתָם הָאֵילָנוֹת, מִתְפַּשְּׁטִים וְכָלֵם
 יוֹצְאִים הַחוּצָה. וְכָל אוֹתָם הָאֵילָנוֹת שֶׁל גֵּן עֵדֶן
 צוֹנְחִים וְאוֹמְרִים: וַיִּשְׁתַּחֲוֶינּוּ אֲנָשֵׁי הַחַיִּל!
 וְשׁוֹמְרֵי הַשַּׁעַר שֶׁל גֵּן הָעֵדֶן מוֹדְעִזְעִים, אוֹתָם
 הַכְּרוּבִים, עוֹלִים וַיּוֹרְדִים, וְלֹא נוֹתְנִים מְקוֹם
 לְהוֹצִיא אֶת הָאוֹרוֹת הַלָּלוּ.

בְּשֶׁתִּפְשְׁטוּ מִתּוֹךְ הָאֹר שֶׁל לְבוּשֵׁיהֶם.
 וְעֲלִיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים צוֹנְחִים
 בְּנִגְדָם, וְאוֹתָם שׁוֹמְרֵי תְּחוּמֹת לְמַעַלְתָּה מוֹדְעִזְעִים,
 וְכָל צְבָאוֹת רוּם הַשָּׁמַיִם בּוֹכִים וּמְלַלִּים מִי רָאָה

את אִמְנוּ גִּוְעָה וּמִיִּלְלָתָ? יוֹרְדַת לְכַרוּבִים, שׁוֹמְרֵי
הַשְּׁעָרִים שֶׁבִּנְנוּ, וְהֵם מוֹדְעֵי עַיִם. עוֹלָה אִמְנוּ, וְכַרוּב
אֶחָד עָמָה.

וְאִזּוּ לְהַטְתָּ חֶרֶב הַמָּתְהַפֶּכֶת, שְׁנוֹנָה חֲרִיבָה, מִכָּה
לְתוֹךְ הַשְּׁעָרִים, וַיֵּצְאוּ אוֹתָם עֲשָׂרָה הָאֹרֹת.
הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתְּחַתּוֹנִים צוֹנְחִים: וַיִּלְעוּלָם! וַיִּלְדוּר!

לָנוּ יָאֵה לְסַפֵּד כְּתָנִים, כְּשִׁירְדָה הָאֵם, וְלֹא מִצְאָה
אוֹתָם שָׁם בְּנֵנוּ. וְכָל אוֹתָם הָאֹרֹת וְהַבְּשָׁמִים
גִּוְעִים וּמִיִּלְלִים. אִזּוּ הִיא גִּוְעָה וּמִיִּלְלָתָ. אוֹתָם
הַכַּרוּבִים שׁוֹמְרֵי הַשְּׁעָרִים בּוֹכִים וּמִיִּלְלִים,
פּוֹתְחִים בְּכַבֵּיָה. אָנוּ עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה נָאֵה לָנוּ
לְכַבּוֹת עַל הַכֹּל, וְעַל הָעוֹנוֹת תְּהִי.

עוֹד פָּתַח, (בראשית נ) וַיֵּצְאוּ אֶל יוֹסֵף לֵאמֹר וְגו', (שם)
אֲנָא שָׂא נָא פִּשְׁעֵי אֶחָיִךְ וְחַטָּאתָם וְגו', וַיִּבְרַךְ
יוֹסֵף בְּרַבְרָם אֱלֵינוּ. הַחֲטָא - לוֹ הֵם עָשׂוּ, וְהוּא
מְכַפֵּר עַל הַכֹּל, וּמְכַפֵּר עַל חַטָּאתָם. כִּיּוֹן שְׁהוּא
מוֹחֵל, לְמִי יֵשׁ לְתַבְעַע עַל חַטָּאתָם? וְהוּוּ וְהַתְּעוֹנוֹתוֹ

אֲנֹשֵׁי הַחַיִּל. עוֹת הַדִּין רַב הָיָה לְאוֹתָם אֲנֹשֵׁי
הַחַיִּל. וַיִּלְנוּ, מִי יִנַּחֵם אוֹתָנוּ?

לָמָּה הָיָה עוֹת הַדִּין הַזֶּה? מִשּׁוֹם שְׁחַרְי אֱמִנוּ
גְרָשָׁה וּבְרָחָה, וְהִלְכָה לָהּ, וּמִשּׁוֹם זֶה עוֹת
הַדִּין נִמְצָא, שְׁנִמְצָא לְבָדוֹ אוֹתוֹ שְׁחַסְטִין עָלֵינוּ,
וְלֹא הָיָה מִי שְׁיִמְחָה בְּיָדוֹ וַיִּטְעַן עָלֵינוּ טַעֲנָה. עַל
זֶה נִמְסְרוּ בְּיָדָהּ כָּל תְּקוּנֵי אֱמִנוּ.

שָׂאֲלוּ נִמְצָאָה שָׁם אֱמִנוּ, לְפָנִים מִשׁוֹרַת הַדִּין
הַיְתָה מִכְּנִסָּה אוֹתָנוּ. עַל זֶה הִיא בּוֹכָה,
וְעַל זֶה הִיא מִיְלָלָת, עַל בְּנֵיהָ שָׁגְלוּ, וְשָׁנְהָרְנוּ,
וְשָׁהֲשָׁמְדוּ בַּחֲנָם.

וּבְדִינֵיהֶם לֹא נִמְצָאָה, וְעָשָׂה בָּהֶם אוֹתוֹ הַנְּחָשׁ
אֵת רְצוֹנוֹ. וְעַל זֶה כָּתוּב וּבְפִשְׁעֵיכֶם
שָׁלַח אֲמֶכֶם, שְׁלֹא תִהְיֶה מְזֻמְנָת בְּדִינֵיכֶם. אִיכָּה
יִשָּׁבָה בְּרָד בְּאוֹתָהּ הַשָּׁעָה שֶׁהִיא הַיְתָה לּוֹקַחַת
טַעֲנַת בְּנֵיהָ, וּבְשִׁבְלָהּ הָיָה נִקְרָע (דף קיג ע"ב) הַדִּין.

וּכְשֵׁאוֹתָם עָשָׂר הַמְרַגְלִיּוֹת (הַשְּׂבָטִים) יֵצְאוּ מִזֶּן
 הָעֵדֶן לְהַתְלַבֵּשׁ בְּלִבוֹשֵׁים אֲחֵרִים,
 כָּל הַלְבוּשִׁים נִמְסְרוּ בְיַד הַנְּחָשׁ, פָּרַט לְאַחַד,
 שָׁהוּא רְאוּבֵן, שָׁפְתוֹב (בְּרֵאשִׁית לו') וַיֵּשֶׁב רְאוּבֵן אֶל
 חֲבוֹר.

וְעַל שְׁנֵתַי הָעֵצָה לְזָרְקוֹ לְבֵאֵר, הוּא נִתְפָּס בְּבֵאֵר,
 וְנִצַּל. וְזֶהוּ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הַגָּדוֹל, כְּשֶׁתְּפֹשְׁוֹהוּ
 לְמִינּוֹת, וְנִתְּנָוֹהוּ בְּבוֹר, וְנִצַּלָה נְשָׁמְתוֹ שֶׁל רְאוּבֵן.
 פְּרוּף יְהו"ה לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן. יְמַלּוּךְ יְהו"ה לְעוֹלָם
 אָמֵן וְאָמֵן.